

Około 130 uchwał, wyroków i postanowień SN i NSA w sprawach o rozgraniczenie nieruchomości (w opracowaniu Zdzisława Berlińskiego i Ryszarda Hycnera) wydrukowano w „Przeglądzie Geodezyjnym” 6 i 7/01. Już podczas pobieżnej lektury tego zestawienia daje się zauważyć pewne nieścisłości*. Co gorsza, w publikacji tej pominięto 34 pozycje, a wśród nich nawet te, które ukazały się w artykule Pawła Kubika („Przegląd Geodezyjny” 11/95) i w moim (GEODETA 8/98). Doceniam trud i zaangażowanie autorów i aby ten zbiór był kompletny (czy prawie kompletny), pozwalam sobie dodać brakujące pozycje, zachowując ten sam układ tematyczny.

Sprawy ogólne

■ **Orzeczenie Sądu Najwyższego z 1 września 1958 r. (2 CR 557/58, RPE 1/59 s. 333)**

Przepis art. 12 dekretu z 13 września 1946 r. o rozgraniczeniu nieruchomości stanowiący, że do rozgraniczenia nieruchomości na obszarach objętych przebudową ustroju rolnego właściwe są władze dokonujące przebudowy, dotyczy rozgraniczania zarówno między samymi nabywcami działek z reformy rolnej, jak i między nimi a sąsiadami, którzy nabyli graniczące działki nie z reformy rolnej, lecz na innej podstawie. Powołany przepis dotyczy rozgraniczenia, którego potrzeba zaszła po dokonaniu na określonym obszarze przebudowy.

■ **Orzeczenie Sądu Najwyższego z 28 sierpnia 1959 r. (4 CR 536/59, OSPiKA 3/61 poz. 71)**

Nie można a priori odrzucać wszystkich orzeczeń dawnych państw zaborczych ani też przyjmować ogólnego domniemania co do ich dyskryminacyjnego charakteru. Chociaż sąd Polski Ludowej nie mógłby honorować tych orzeczeń, gdyby były one wyrazem ucisku klasowego czy narodowościowego, ta cecha musiałaby być jednak wykazana co do każdego konkretnego orzeczenia. Orzeczenie w procesie granicznym nie może tamować możliwości ponownego rozpoznania sprawy, jeżeli po wyroku powstał stan powodujący ponowną niepewność co do stanu granic.

■ **Orzeczenie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 1961 r. (4 CR 210/59, OSPiKA 7-8/62 poz. 201)**

W myśl art. 7 ust. 4 dekretu z 13 września 1946 r. (DzU nr 53, poz. 298 z późn. zm.) „spory graniczne w toku przebudowy ustroju rolnego rozstrzygają ostatecznie władze dokonujące tej przebudowy”. Przebudowa ustroju rolnego w rozumieniu powołanego przepisu nie ogranicza się do zakresu objętego dekretem z 6 września 1944 r. Obecnie wszczęcie na określanych obszarach wspomnianej przebudowy ma miejsce np. w razie poddania gruntów scaleniu czy wymianie dla celów spółdziel-

Orzecznictwo Sądu Najwyższego i

Sprawy o rozgraniczenie nieruchomości

MIECZYŚLAW

czości produkcyjnej. Właściwość władz dokonujących przebudowy ustroju rolnego jest uzasadniona tylko do czasu dokonania przez nie tego rozgraniczenia.

■ **Postanowienie Sądu Najwyższego z 10 września 1976 r. (III CRN 188/76, OSP 1978/2/25)**

Rozstrzyganie spraw o rozgraniczenie gruntów objętych dekretem z 21 września 1950 r. o rozgraniczeniu nieruchomości Skarbu Państwa lub nieruchomości nabywanych dla realizacji narodowych planów gospodarczych (DzU nr 44, poz. 398) należy do organu administracyjnego, a nie do sądu.

Kryteria rozgraniczenia nieruchomości

■ **Orzeczenie Sądu Najwyższego (Kr C 171/49, PN I/50 str. 146)**

Jeżeli granice nieruchomości stały się wątpliwe, a stanu prawnego nie można ustalić środkami przewidzianymi w art. 6 ust. 1 dekretu z 13 września 1946 r. o rozgraniczeniu nieruchomości (DzU nr 53, poz. 298 z późn. zm.), przy rozgraniczeniu nieruchomości nie można w myśl art. 41 prawa rzeczowego (obecnie art. 153 kc) brać pod uwagę wyłącznie granic katastralnych, lecz przystąpić należy do ustalenia granicy według ostatniego spokojnego posiadania.

■ **Postanowienie Sądu Najwyższego z 21 stycznia 1997 r. (I CKU 12/97, Prok. i Pr. 1997/5/29)**

Art. 153 kc przewiduje trzy kryteria rozgraniczenia nieruchomości, przy czym one zastosowanie w takiej kolejności, w jakiej zostały wymienione. Oznacza to, że sąd obowiązany jest dokonać rozgraniczenia, przede wszystkim według stanu prawnego, to jest według stanu własności, jeżeli zebrany w sprawie materiał pozwoli na ustalenie tego stanu, a w szczególności pozwoli na ustalenie, do jakiej granicy na gruncie sięga własność właścicieli gruntów sąsiadujących, stosownie do tytułów własności. Nie można jednak podzielić poglądu, iżby postanowienie stwierdzające nabycie własności nieruchomości w trybie zasiedzenia mogło stanowić podstawę ustaleń w tym przedmiocie. Tego rodzaju postanowienie służy bowiem wykazaniu tytułu własności nieruchomości, a nie ustaleniu, do jakiej granicy ta własność sięga.

Ustalenie granic nieruchomości

■ **Orzeczenie Sądu Najwyższego z 19 kwietnia 1962 r. (3 CR 3/62, OSN 63 poz. 109)**

W sprawie posesoryjnej zakres rozpoznania ulega zawężeniu do faktu posiadania i jego samowolnego naruszenia. Spór więc w sprawie posesoryjnej wynikłej na tle granicy toczy się jedynie o to,

Naczelnego Sądu Administracyjnego

zgraniczenie własności

SOBOL

czy i do jakiej linii na gruncie strona powodowa sprawuje posiadanie, oraz o to, czy strona pozwana to posiadanie naruszyła.

■ **Uchwała Sądu Najwyższego z 22 marca 1972 r. (III CZP 13/72, OSNCP poz. 130, OSPiKA 166/72)**

Do przygranicznego pasa gruntu wchodzącego w skład gospodarstwa rolnego, który ma być wydany w wyniku postępowania w sprawie o rozgraniczenie, nie stosuje się przepisu art. 1 ust. 2 ustawy z 26 października 1971 r. o uregulowaniu własności gospodarstw rolnych (DzU nr 27, poz. 250).

■ **Postanowienie Sądu Najwyższego z 21 maja 1998 r. (III CKN 475/97, Wokanda 1998/8/7)**

W sądowym postępowaniu rozgraniczeniowym przy ustalaniu przebiegu spornej granicy wg stanu prawnego (art. 153 kc) bierze się pod uwagę wymienione w art. 31 ust. 2 *Pgik* znaki i ślady graniczne, mapy i inne dokumenty, oraz punkty osnowy geodezyjnej. Obok nich można się także posłużyć innymi dowodami przewidzianymi przez kpc, np. zeznaniami świadków, opinią biegłego i przesłuchaniem stron.

■ **Postanowienie Sądu Najwyższego z 8 lutego 2000 r. (I CRN 126/94, Prok. i Pr. 2000/78/37)**

Sąd Najwyższy w postanowieniu z 21 maja 1998 r. w sprawie III CKN 475/97 (Wokanda 1998 r. nr 8 poz. 7) wskazał, że w myśl art. 31 ust. 2 *Pgik* przy ustaleniu przebiegu granic bierze się pod uwagę znaki i ślady graniczne, mapy i inne dokumenty oraz punkty osnowy geodezyjnej. Przepis ten, jak wyjaśnił Sąd Najwyższy, nie wyczerpuje jednak wszystkich dowodów. W postępowaniu sądowym bowiem można posłużyć się także innymi dowodami przewidzianymi przez kpc, np. zeznaniami świadków, opinią biegłego, przesłuchaniem stron. Podlegają one ocenie sądu w ramach art. 223 § 1 kpc w związku z art. 13 kpc (porównaj też nadal aktualną uchwałę całej Izby SN z 25 maja 1957 r. I CO 39/56, OSNS 1958 nr 4, poz. 91).

Strona w postępowaniu rozgraniczeniowym

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 10 lutego 1987 r. (SA/Wr 875/86, ONSA 1987/1/13)**

Pominięcie przez organ administracji pełnomocnika strony jest równoznaczne z pominięciem strony w postępowaniu administracyjnym i uzasadnia wznowienie postępowania na zasadzie art. 145 § 1 pkt 4 kpa.

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 11 lutego 1999 r. (II SA 750/98, OSP 2000/4/61)**

Śmierć zapisanego w księdze wieczystej właściciela nieruchomości podlegającej rozgraniczeniu nie stanowi powodu zawie-

szenia postępowania rozgraniczeniowego na podstawie art. 97 § 1 pkt 4 kpa, może natomiast skutkować koniecznością zastosowania art. 30 § 5 kpa.

Komentarz: dobrze, że występujące w tym zakresie wątpliwości zostały wyjaśnione tym wyrokiem.

Decyzja administracyjna

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 24 listopada 1983 r. (I SA 1504/83, ONSA 1983/2/101)**

Dopóki sprawa nie została zakończona decyzją ostateczną, strona może zmodyfikować swoje żądanie, a organ administracji państwowej ma obowiązek na nowo ocenić to żądanie w świetle przepisów prawa materialnego po wyczerpującym ustaleniu stanu faktycznego.

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 26 marca 1993 r. (SA/Lu 1365/92, niepublik.)**

Przepis art. 33 ust. 1 ustawy *Pgik*, jako *lex specialis* w stosunku do zasad ogólnych zawartych w art. 127 kpa, wyłącza możliwość zaskarżenia takiej decyzji odwołaniem w toku postępowania administracyjnego.

■ **Postanowienie Naczelnego Sądu Administracyjnego z 23 lutego 1996 r. (II SA Kr.133/96 niepublik.)**

Stosowanie do powołanego w decyzji art. 33 ustawy *Pgik* od decyzji ustalającej granicę w trybie postępowania administracyjnego nie przysługuje skarga w toku instancji ani też skarga do sądu administracyjnego.

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 16 marca 1998 r. (II SA 1407/97, LEX nr 41282)**

Zasadniczy tryb rozgraniczenia normują art. 29-39 ustawa z 1989 r. *Prawo geodezyjne i kartograficzne* (DzU nr 30, poz. 163 z późniejszymi zmianami). Składa się on z reguły z dwu stadiów: administracyjnego i sądowego. Postępowanie administracyjne jest wszczynane na wniosek lub z urzędu. W postępowaniu administracyjnym koniecznych czynności dokonuje geodeta. Postępowanie administracyjne kończy się na pierwszym etapie, gdy zainteresowani właściciele zawrą ugodę albo gdy organ, przed którym się ono toczy, wyda w tej sprawie decyzję.

Od decyzji organu administracyjnego I instancji nie przysługuje stronom odwołanie do organu administracyjnego II instancji (jest to postępowanie jednoinstancyjne), albowiem w myśl art. 33 ust. 3 ustawy *Pgik* strona niezadowolona z ustalenia przebiegu granicy może żądać, w terminie 14 dni od daty doręczenia jej decyzji w tej sprawie, przekazania sprawy sądowi. Przepis ten jest szczególnie regulacją prawną i wynika z jego treści, że zgło-

R E K L A M A

szene żądania przekazania sprawy sądowi wyłącza możliwość uprawomocnienia się decyzji o rozgraniczeniu i na tym kończy się postępowanie administracyjne, a rozpoczyna – postępowanie sądowe. Jeżeli zaś strony nie wniosły żądania przekazania sprawy stosowanie do postanowienia ust. 3 art. 33 *Pgik*, wówczas decyzja o rozgraniczeniu staje się prawomocną decyzją ostateczną. Oznacza to ostateczne załatwienie sprawy administracyjnej. Zatem nie może być ona ponownie przedmiotem postępowania administracyjnego.

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 1 czerwca 1998 r. (II SA 497/98, LEX nr 41762)**

Szczególny przepis art. 33 ust. 3 ustawy *Pgik* nie przewiduje dalszego postępowania administracyjnego w sprawie rozgraniczeniowej, w której wydano decyzję o rozgraniczeniu nieruchomości. Strona niezadowolona z ustalenia przebiegu granicy może żądać, w terminie 14 dni od dnia doręczenia jej decyzji w tej sprawie, przekazania sprawy sądowi. Niezależnie od tego sąd powszechny jest właściwy we wszystkich sporach o własność, a więc i o granice będące przedmiotem własności nieruchomości.

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 21 kwietnia 1999 r. (II SA Łd 804/96, ONSA 2000/3/101)**

Decyzja o umorzeniu postępowania administracyjnego w przedmiocie rozgraniczenia nieruchomości wydana na podstawie art. 34 ust. 1 i 2 ustawy *Pgik* jest wyłączona spod weryfikacji w postępowaniu odwoławczym.

■ **Postanowienie Sądu Najwyższego z 4 sierpnia 1999 r. (II CKN 548/98, OSNC 2000/2/40)**

Decyzja o umorzeniu postępowania administracyjnego i przekazaniu sprawy do rozpatrzenia sądowi (art. 34 ust. 1 i 2 *Pgik*) wyznacza przedmiotowy zakres kompetencji, w jakim przekazana sprawa podlega rozpatrzeniu w postępowaniu sądowym. Nie należy do kompetencji sądu kontrola czynności dokonanych w fazie administracyjnego postępowania o rozgraniczenie.

Komentarz: niniejsze postanowienie określa wyraźnie zakres działania sądów powszechnych w czasie postępowania rozgraniczeniowego.

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 29 września 1999 r. (II SA 1580/99, LEX nr 46210)**

1. Żądanie przekazania sprawy sądowi obejmuje sprawę rozgraniczenia nieruchomości, która była przedmiotem rozstrzygnięcia organu administracji publicznej w drodze decyzji administracyjnej, a treścią tego rozstrzygnięcia jest ustalenie przebiegu granic między nieruchomościami. Strona może być jednak niezadowolona z ustalenia przebiegu pewnego odcinka granicy między nieruchomościami i w tym zakresie może żądać przekazania sprawy na

drogę postępowania sądowego. Należy w związku z tym wykluczyć dopuszczalność wniesienia odwołania od decyzji o rozgraniczeniu nieruchomości w części nie objętej żądaniem przekazania sprawy sądowi, z tego względu, że decyzja o rozgraniczeniu traci moc wiążącą w części objętej żądaniem przekazania sprawy sądowi, natomiast w części nie objętej staje się ostateczna.

2. Strona może żądać stwierdzenia nieważności decyzji o rozgraniczeniu nieruchomości w części nie objętej żądaniem przekazania sprawy sądowi albo żądać wznowienia postępowania w tej części.

Komentarz: niniejszy wyrok ukierunkowuje możliwość działania strony w stosunku do granicy nie objętej żądaniem przekazania sprawy sądowi.

Uгода w postępowaniu rozgraniczeniowym

■ **Postanowienie Sądu Najwyższego z 19 września 1967 r. (III CR 177/67, OSNS 1968/6/104)**

Na zawarcie ugody w imieniu ubezwłasnowolnionego opiekun powinien uzyskać zezwolenie sądu opiekuńczego. Dokonanie czynności przewidzianych w art. 156 K.r.o. bez uzyskania uprzedniego zezwolenia sądu opiekuńczego jako sprzeczne z przepisami bezwzględnie obowiązującymi powoduje nieważność czynności opiekuna (art. 158 § 1 kc). Stanowisko takie wyraził Sąd Najwyższy w uchwale całej Izby Cywilnej z 24 lipca 1961 r. I Co 16/61 (OSNCP 1993 z. 9 poz. 187), która także pod rządami obecnie obowiązujących przepisów zachowuje aktualność.

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 9 stycznia 1998 r. (II SA 1114/97, LEX nr 41276)**

Wszczęte postępowanie rozgraniczeniowe może się zakończyć między innymi zawarciem przed geodetą ugody mającej skutki ugody sądowej. Ugoda ta jest czynnością procesową stron podjętą w celu wyłączenia przedmiotu sporu spod rozstrzygnięcia sądu powszechnego i zakończenia postępowania przez jego umorzenie. Równocześnie ugoda ma charakter czynności prawnej zmierzającej do wywołania skutków w dziedzinie prawa materialnego (rzeczowego).

Protokół graniczny

■ **Postanowienie Sądu Najwyższego z 12 grudnia 2000 r. (V CKN 162/00, OSNS 2001/7-8/104)**

Protokół graniczny opisujący uzgodniony przez właścicieli sąsiadujących gruntów przebieg linii granicznej nie kończy administracyjnego postępowania rozgraniczeniowego.

Koszty postępowania rozgraniczeniowego

■ **Postanowienie Sądu Najwyższego z 7 marca 1969 r. (II CR 123/69, LEX 6467)**

Z chwilą przekazania sądowi przez powiatową władzę mierniczą sprawy o rozgraniczenie nieruchomości otwiera się dla uczestników tego postępowania droga sądowa (art. 2 kpc) w zakresie będącym przedmiotem postępowania o rozgraniczenie, a więc także co do kosztów rozgraniczenia.

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 10 listopada 1992 r. (SA/Lu 823/92, niepublik.)**

Stronę obciążają koszty postępowania, które:

-wynikły z winy strony;

-zostały poniesione w jej interesie lub na jej żądanie.

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 9 stycznia 1998 r. (II SA 1117/97, LEX 41275)**

Przepisy ustawy *Pgik* nie zawierają upoważnienia dla organów administracyjnych do stosowania w zakresie kosztów rozgrani-

R E K L A M A

OFERUJEMY tachimetry elektroniczne

Wild: TC 1600
Geodimeter: 4400, 610 serwo (nowy!),
620 serwo, 510 serwo

TOPOCAD
Armii Krajowej 27/35
30-150 Kraków

tel./faks (0 12) 626-23-15
GSM: (0 606) 583-242, (0 606) 158-385
e-mail: kristofer.moberg@swipnet.se

➔ zienia kodeksu cywilnego ani też same nie określają podziału tych kosztów pomiędzy uczestników postępowania rozgraniczeniowego. W związku z tym podstawę prawną rozpatrzenia sprawy niniejszej mogą stanowić przepisy art. 262 § 1 kpa.

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 3 czerwca 1998 r. (II SA 479/98, LEX 41292)**

Pojęcia interesu w poniesieniu kosztów postępowania w rozumieniu przepisu art. 262 § 1 pkt 2 kpa nie należy ograniczać jedynie do wąsko pojmowanych bezpośrednich korzyści w przeprowadzeniu postępowania rozgraniczeniowego wyrażających się w inicjatywie wszczęcia tego postępowania. Dotyczy ono również interesu prawnego wynikającego z przepisów ustawy (art. 152 i 153 kc), jakim w tym przypadku jest ustalenie stabilnej granicy między sąsiadującymi nieruchomościami dla obu stron – właścicieli tych nieruchomości.

Orzeczenie o rozgraniczeniu

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 12 października 1987 r. (IV SA 573/87, niepublik.)**

Organ II instancji jest uprawniony do umorzenia postępowania o rozgraniczenie toczącego się przed organem I instancji po przekazaniu tej sprawy sądowi rejonowemu do załatwienia na podstawie art. 207 § 5 kpa)

■ **Wyrok Sądu Najwyższego z 30 kwietnia 1997 r. (III CKN 43/97, Wokanda 1997/7/4)**

Kasacja przysługuje od wyroku windykacyjnego, niezależnie od wartości zaskarżenia, jeżeli w wyroku tym sąd przeprowadził rozgraniczenie na podstawie art. 36 ustawy *Pgik*, chyba że orzeczenie o rozgraniczeniu nie zostało zaskarżone.

Inne

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 22 stycznia 1998 r. (II SA 1301/97, LEX 41278)**

Warunkiem zastosowania w stosunku do geodety sankcji określonej w art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy *Pgik* jest ustalenie, iż naruszył on ze swojej winy obowiązek określony w art. 42 ust. 3 ustawy oraz dokonanie przez właściwy organ oceny, iż naruszenie obowiązku uzasadnia zastosowanie jednej z sankcji określonych w art. 46.

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Najwyższego z 13 maja 1999 r. (II SA 566/99, LEX 46217)**

Zmian w ewidencji dokonuje się na podstawie prawomocnych orzeczeń sądowych, aktów notarialnych, ostatecznych decyzji administracyjnych, a także innych aktów normatywnych. Dotyczy to więc i zmiany przebiegu granicy, co wymaga przedstawienia odpowiedniej dokumentacji (sporządzonej w postępowaniach rozgraniczeniowych, podziałowych, scalieniowych i wymiany, sądowych w zakresie dowodów stanowiących podstawę rozstrzygnięć sądowych itp. – por. § 38 rozporządzenia ministrów gospodarki przestrzennej i budownictwa oraz rolnictwa i gospodarki żywnościowej z 17 grudnia 1996 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków).

Sprostowanie błędów i omyłek w ewidencji, a więc wad nieistotnych, odbywa się w trybie przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego (art. 113 § 1). Zmiana granic i powierzchni działki nie dotyczy jednak spraw nieistotnych i pod żadnym pozorem nie może być dokonywana w trybie art. 113 § 1 kpa (por. też § 30 ust. 1 rozporządzenia MGPIB oraz MRiGŻ z 17 grudnia 1996 r.). Zmiana granic wymaga przeprowadzenia stosownego postępowania zakończonego orzeczeniem, które – jak wyżej postanowiono – może być podstawą zmian w ewidencji.

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 25 maja 1999 r. (IV SA 113/97, LEX 47348)**

W postępowaniu o zwrot nieruchomości organ administracji nie tylko nie może dokonywać rozgraniczenia, ale nie może również samodzielnie prowadzić sporów o tytuł własności do określonego gruntu, jeśli jest to okoliczność sporna.

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 16 września 1999 r. (IV SA 1470/97, LEX 47841)**

Kwestie własności gruntów i ich rozgraniczenia należą do spraw cywilnych i mogą być dochodzone przed sądem powszechnym.

■ **Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z 19 listopada 1999 r. (II SA 1384/99, LEX 46228)**

Przepisy ustawy *Pgik* wyraźnie odróżniają regulacje prawne powiązane z ewidencją gruntów (art. 20-26) od problematyki rozgraniczania nieruchomości (art. 29-39). W pierwszym wypadku chodzi o naniesienie do ewidencji bezspornych danych o gruntach, budynkach i lokalach, co ma charakter informacyjny. Rozgraniczenie nieruchomości służy natomiast ustaleniu przebiegu granic między nimi przez określenie położenia punktów i linii granicznych, utrwalenie tych gruntów znakami granicznymi na gruncie i sporządzenie odpowiednich dokumentów.

Rozgraniczenia mają przyszłość

Na pewno wyroki, uchwały i postanowienia Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego są potrzebne i pomocne w postępowaniu rozgraniczeniowym, samym rozgraniczeniu i stanowią wykładnię dla sądów powszechnych przy orzekaniu w sprawach o rozgraniczenie.

Długo jeszcze – mimo zakładania katastru nieruchomości – będziemy zajmować się tym problemem. A nawet jak kataster już powstanie, to poprawiać będziemy jego błędy i usterki, czasem przez dokonanie rozgraniczenia. Poza tym zawsze będą się zdarzały przypadki rozgraniczenia zgodne z art. 36 i 39 w powiązaniu z art. 32 *Pgik*.

W związku z tym właściwa wydaje mi się dyskusja nt. rozgraniczeń i niniejszy artykuł jest moim głosem w tej dyskusji.

* W postanowieniu SN z 21 lipca 1966 r. III CR 146/66 oraz w postanowieniu SN z 31 marca 1998 r. CKN 664/97 poszerzono tekst tych postanowień. W postanowieniu SN z 28 kwietnia 1998 r. zamiast II CKN 721/97 napisano 721/98, zaś w uchwale SN z 10 lutego 1951 r. zamiast ŁC 741/50 napisano 741/51. W postanowieniu SN z 27 marca 1986 r. zamiast I CR 125/86 napisano 128/86 i w orzeczeniu SN z 13 października 1964 r. zamiast III CR 108/64 napisano 208/64, zaś w uchwale z 16 lutego 1982 r. zamiast III CZP 9/82 napisano 1/82. Przy sprawie III CZP z 18 września 1989 r. oraz przy sprawie III CZP 102/68 z 20 grudnia 1968 r. napisano, że są to orzeczenia, podczas gdy są to uchwały SN. Również odnośnie do przytoczonych orzeczeń SA/Wr 73/84, I SA 1644/85, III CRN 146/76, SA 612/81, i I CR 125/86 powinno się podać w uwagach, że są one już nieobowiązujące, zaś w postanowieniu III CR 314/65 z 25 grudnia 1965 r. należy podać, że powołany przepis kpa w tezie odpowiada obecnie art. 104.

Literatura

Kubik P., *Uгода w postępowaniu rozgraniczeniowym*, „Przegląd Geodezyjny” nr 11/95;

Mzyk E., *Podział i rozgraniczenie nieruchomości*, Zachodnie Centrum Organizacji, 1997;

Sobol M., *Rozgraniczenie nieruchomości*, „Przegląd Geodezyjny” nr 8-9/85;

Sobol M., *Rozgraniczenie nieruchomości*, GEODETA nr 8/98;

Śmiałowska-Uberman Z., *Prawo geodezyjne i kartograficzne*, Gall s.c., 1999;

Uchwały, wyroki i postanowienia Sądu Najwyższego i Naczelnego Sądu Administracyjnego oraz wydawnictwa LEX i TEMIDA.